

Eetproblemen bij mensen met autisme

Thomas Fondelli

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

1

Afbakening

- Waar gaan we het **niet** over hebben:
 - Eetmotorische problemen
 - Somatische oorzaken van eetproblemen (bv. reflux)
 - Allergieën
 - Invloed van medicatie op eetgedrag
- Uitsluiting nodig! Samenwerking met arts, logopedist, ergotherapeut en diëtist!

Eetproblemen bekijken met een autistische bril op

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

2

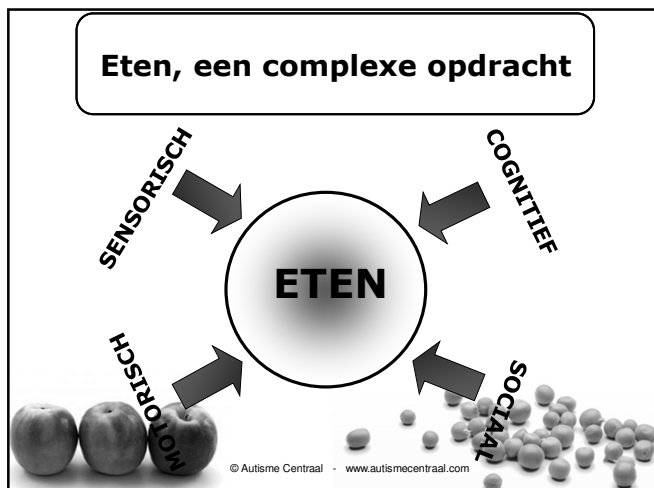
Verloop

- Eten, een complexe opdracht?
- Eetproblemen en autisme
 - Sensorische aspecten van eten
 - Eten en betekenisverlening
- Aan de slag!

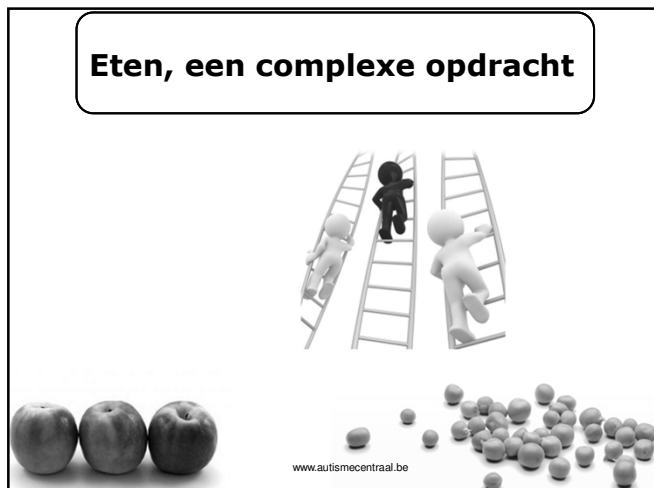

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

3

4

5

6

Als het eetprobleem...

- Een sensorisch probleem is
- Een betekenisverleningsprobleem is

7

Sensorische aspecten van eten

8

Sensorische aspecten van eten

- Hypo-responsiviteit
- Hyper-responsiviteit

9

Smaak

Hypo

- Weinig proeven
- Pikante of sterke smaken opzoeken

Hyper

- Hevig reageren op bepaalde smaken
- Moeite hebben met de afwisseling in smaken
- Smaken willen verdoezelen

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

10

Zicht

Hypo

- Gefascineerd zijn door een brokje voeding
- Heel lang aan een maaltijd bezig blijven

Hyper

- Alles strikt van elkaar gescheiden willen
- Geen gemengde gerechten eten
- Voorkeur hebben voor bepaalde kleuren in gerechten
- Kleine porties vragen

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

11

Reuk

Hypo

- Op zoek gaan naar voeding dat sterk ruikt
- Geuren prikkelen en motiveren niet

Hyper

- Hevig reageren op bepaalde geuren
- Geen warme gerechten willen eten omwille van de geur

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

12

Tactiel

Hypo

- Hamsteren
- Mond volproppen
- Voedsel met een uitgesproken tactiele sensatie opzoeken: krokant, sprankelend, ...

Hyper

- Hevig reageren op 'vezels'
- Alleen harde of zachte voeding willen
- Geen combinatie van zacht en hard willen
- Alles eerst met de handen willen aanraken

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

13

Gehoer

Hypo

- Zich niet bewust zijn van hun eigen gesmek en gesmak

Hyper

- Geen krokant voedsel willen eten
- Geen zacht voedsel willen eten

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

14

Niet alleen het voedsel 'prikkel't

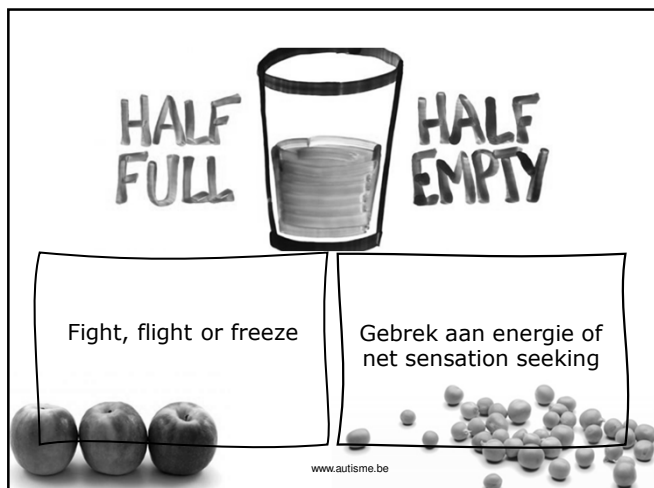
- Prikkeling doorheen de dag
 - Iemand draagt zijn of haar lijf de hele dag met zich mee
 - Hoe komt iemand aan tafel?
- Prikkeling in de eetsituatie

www.autisme.be

15

16

17

18

Voedsel herkennen en evalueren

- Herkennen: weten wat iets is en wat je er van mag verwachten
- Evalueren: is dit 'veilig' genoeg om op te eten?

19

Betekenisverlening en de eetsituatie

- De eetsituatie herkennen als eetsituatie
- Begrijpen wat hij mag verwachten van de eetsituatie
- Begrijpen wat men van hem/haar verwacht in de eetsituatie

20

Stelling

Hoe meer moeite iemand met autisme ervaart om:

- De situatie te herkennen als een eetsituatie
- De verwachtingen omtrent de eetsituatie te interpreteren

hoe meer hij/zij zich zal vastklampen aan details gekoppeld aan de voeding

21

Aan de slag!

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

22

Stelling

Om mensen met autisme en
eetproblemen te leren eten,

Moet je afstappen van de idee dat je hen
wil leren eten

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

23

Een behandelplan moet zich richten op

- Het creëren van een context waarin iemand kan eten en leren eten
= VERHELDEREN
- Stapsgewijs iemand helpen wennen aan voeding
= LEREN ETEN

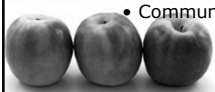

www.autismecentraal.com

24

Verhelderen?

- Doelstellingen:
 - Rust creëren
 - Focus creëren
 - Motivatie creëren: 'ik kan dat!'
- Drie vormen van verheldering
 - Sensorische aanpassingen
 - Routines
 - Communicatieve tools

www.autismcentraal.com

25

Sensorische aanpassingen

- Rust creëren
- Of net wakker maken

www.autismcentraal.com

26

Routines

- Routines in tijd
- Routines in plaats
- Routines in handelingen

www.autismcentraal.com

27

Communicatieve tools

- Objecten? Foto's? Pictogrammen?
- Wat verhelderen?
 - In de tijd?
 - Aan tafel?
- Aandachtspunt: ook de ruimte communiceert!

28

Eten of leren eten?

- De eetsituatie onderscheiden van de leersituatie?
- Eten ≠ Leren eten

29

Eten als eindresultaat

- Houdt in dat je steeds één methodiek voor ogen houdt:

L.L.L.-methodiek

(Rita Steens)

30

Eten als eindresultaat

HAPJES ETEN:

- Slikt gedeeltelijk in
- Kleine hapjes eten (met-zonder water)
- Grote hapjes eten

PROEVEN:

- Puntje van de tong
- In de mond
- Bijten - kauwen

GEWENNEN:

- Ruiken
- Voelen (handen – lippen)

INTERAGEREN:

- Met bestek opscheppen
- Met bestek voedsel manipuleren
- Mee helpen in koken

VERDRAGEN:

- Voedsel in dezelfde ruimte
- Voedsel is zichtbaar aanwezig
- Voedsel ligt op tafel (ver – dicht)
- Voedsel mag op zijn bord liggen

31

Een aantal extra tips...

- Durf te spelen met eten!

32

Een aantal extra tips...

- Durf te spelen met eten!
- Biedt het kind succeservaring: Yes-set!
- Creëer veiligheid
- Proeven ≠ eten
- Het gaat niet om lusten!

33

Psycho-educatie

- Kader aanreiken
 - Leg uit wat er met je lichaam gebeurt als je eten in je mond stopt
 - Leg uit dat ons lichaam ons soms verwart
 - De last van gevoelige hersenen te hebben
 -

© Autisme Centraal - www.autismecentraal.com

34

Meer weten?

35

Meer weten?

36

37
